

Міністерство освіти і науки України

Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності і фінансів

Власова Н.О.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни Міжнародні стандарти фінансової звітності

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.030508 Фінанси і кредит

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 8.03050801 Фінанси і кредит

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення факультет БФ , денне відділення

Затверджено

Кафедрою менеджменту

Зовнішньоекономічної діяльності і фінансів

Протокол № 1 від 30 серпня 2014 р

Зав. кафедри _____ проф.. Міщенко В.А.

Харків - 2014

ВСТУП

Самостійна робота студента є однією з форм організації навчання, важливою формою оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час за розкладом.

Самостійна робота над навчальною дисципліною «Міжнародні стандарти фінансової звітності» для студентів включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, які передбачено для самостійного опрацювання;
- вирішення і письмове оформлення ситуаційних завдань, схем, таблиць та інших робіт графічного характеру;
- підготовку конспектів навчальних та наукових текстів;
- підготовку до модульного контролю;
- систематизацію вивченого матеріалу перед ПМК;
- виконання тестових завдань тощо.

Окремі питання, які включені до лекційного курсу потребують більш детального і глибокого вивчення. Самостійна робота студентів полягає у вивченні та опрацюванні основної і додаткової літератури, законодавчих та нормативних документів, виконанні практичних завдань.

Самостійна робота сприяє успішному засвоєнню програмного матеріалу з навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти фінансової звітності» та дає можливість опанувати важливі вміння по здобуттю та розширенню професійного світогляду, одержати практичні вміння.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Основні принципи, структура та подання МСФЗ

Тема 1. Міжнародні стандарти фінансової звітності, їх розробка та впровадження

Питання для розгляду:

1. Поясніть співвідношення понять «Міжнародні стандарти фінансової звітності» (МСФЗ) та «Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку» (МСБО).
2. Які цілі Ради з МСБО? Яка її організаційна структура?
3. Що таке концептуальна основа міжнародних стандартів? Яка її ціль і які питання розглядаються в концептуальній основі?
4. Який склад фінансового звіту (які компоненти до нього входять)?
5. На звіти підприємств яких галузей і форм власності поширюється концептуальна основа?
6. Хто є користувачем фінансової інформації? Які інформаційні потреби різних груп користувачів?
7. З якою метою складаються фінансові звіти? Які рішення можуть бути прийняті на основі фінансових звітів?
8. Які фактори впливають на фінансовий стан підприємств?

9. Які основні припущення покладені в основу складання фінансових звітів?
10. Які якісні характеристики фінансових звітів передбачені в концептуальній основі?
11. Які елементи фінансових звітів Ви можете назвати? В яких фінансових звітах вони представлені?

Ситуація 1

Що з перерахованого нижче може бути включено в поняття «витрати для визнання» у звіті про прибуток або збиток?

Вихідні дані:

- 1) Знецінення оборотних активів.
- 2) Знецінення необоротних активів.
- 3) Борги, сумнівні до отримання.
- 4) Витрати на доставку подарованого обладнання.
- 5) Вилучення власником належних йому коштів.
- 6) Оплата боргів постачальникам.

Ситуація 2

Чи можуть бути визнані в якості статті фінансових звітів наступні суми? Якщо ні, який з критеріїв визнання не дотримується?

1. Згідно акту виконаних робіт від 02.12, за послуги приватному аудитору компанія повинна 50000 гр. од. Чи можна цю суму визнати доходом 31.12. у випадку смерті аудитора?

2. Компанія переоцінює акції до справедливої вартості. Сума дооцінки одних складає 300000 гр. од., уцінки інших - 150000 гр. од. Чи слід визнавати доходи (витрати) на дату переоцінки?

3. 15.05. фермер отримав в подарунок трактор. Чи можна вартість трактора визнати доходом на дату його надходження?

4. Завод відвантажив продукцію, але грошей від замовника не отримав. Чи можна визнати дохід за угодою?

Ситуація 3

В нижченаведених ситуаціях, на вашу думку, чи можуть бути визнані в якості статті фінансових звітів наступні суми? Якщо ні, який з критеріїв визнання не дотримується?

Вихідні дані:

1. Оптово-роздрібний торговий центр має вимоги до дебіторів на суму 1230000 гр. од. Четверть цієї заборгованості вже 2 роки є простроченою. Чи можна визнати всю суму вимог до дебіторів активом?

2. Факторингова компанія підписала договір на придбання дебіторської заборгованості, що виникла у торгового центра. Чи слід компанії визнати фінансовий актив на дату підписання договору?

3. Компанія порушила дисципліну податкових платежів. Згідно діючого законодавства країни, її майно попадає в податкову заставу і може в будь-який момент продане для погашення заборгованості бюджету. Величина заборгованості бюджету складає 850000 гр. од. Вартість майна підприємства - 1700000 гр. од. Чи слід майно підприємства визнавати активами?

Ситуація 4

Чи можуть бути визнані в якості статті фінансових звітів наступні суми? Якщо ні, який з критеріїв визнання не дотримується?

1. 30.12. компанія підписала договір із замовником про проведення наукових досліджень. Фінансовий рік закінчується 31.12. Вартість робіт, узгоджена сторонами, складає 900000 гр. од. Чи можна її визнати доходом 31.12?

2. Компанія виступила позивачем в суді. До 31 грудня судове слідство не закінчене. Загальна сума позову складає 1 млн. гр. од. Чи буде вона визнана доходом на 31.12?

3. Ліцензійний митний консигнаційний склад передав запаси для реалізації. Чи можна визнати дохід за угодою на дату передачі запасів?

Ситуація 5

В нижченаведених ситуаціях, на вашу думку, чи можуть бути визнані в якості статті фінансових звітів наступні суми? Якщо ні, який з критеріїв визнання не дотримується?

Вихідні дані:

1. На виборчу компанію кандидата в президенти організація-спонсор витратила 1000000 гр. од. Чи можна цю суму визнати активом (дебіторською заборгованістю)?

2. Акціонери оплатили половину емісії акцій. Чи можна визнати активом їх дебіторську заборгованість?

3. Компанія здійснила витрати на відновлення землі на суму 450000 гр. од. Чи можна їх визнати активом?

Література [1; 2; 4]

Тема 2. Основні форми фінансової звітності

Питання для розгляду:

1. Дайте визначення фінансової звітності загального призначення.

2. Назвіть компоненти фінансової звітності у відповідності МСБО 1 «Подання фінансової звітності».

3. Яка інформація приводиться в примітках? Яке їхнє призначення?

4. Яких основних допущень варто дотримуватися при складанні фінансової звітності?

5. Яку інформацію варто розкривати у випадку, коли підприємство відступає від вимог окремого стандарту?

6. Які елементи звітності не підлягають взаємозаліку. Назвіть виключення.

7. У яких випадках передбачена перекласифікація статей у фінансовій звітності?

8. У чому суть терміна «розкриття інформації»?

9. У чому складається ідентифікація фінансових звітів?

10. Які вимоги до звітного періоду викладені в МСБО 1 «Подання фінансової звітності»?

11. Які методи подання активів і зобов'язань у звіті про фінансове становище (балансі) передбачені МСБО 1? У чому суть кожного з методів?

12. Назвіть критерії, які покладені в основу класифікації активів на поточні й непоточні (довгострокові).

13. Назвіть критерії, які покладені в основу класифікації зобов'язань на поточні (короткострокові) і довгострокові.

14. Яка інформація підлягає поданню або безпосередньо у звіті про фінансове становище (балансі), або в примітках до нього?

15. Яка інформація підлягає обов'язковому поданню у звіті про прибуток або збиток?

16. Яким образом і на основі якої класифікації підприємство зобов'язане представляти аналіз витрат?

17. Яку інформацію варто представляти безпосередньо у звіті про власний капітал?
18. Яка інформація повинна представлятися в примітках до фінансової звітності?
19. Яка мета складання звітів про рух грошових коштів?
20. Приведіть визначення грошових еквівалентів.
21. Що розуміють під рухом грошових коштів (потокком коштів).
22. У розрізі яких видів господарської діяльності здійснюється рух грошових коштів у звіті?
23. У чому суть операційної діяльності? Приведіть приклади грошових потоків, пов'язаних з операційною діяльністю.
24. У чому суть інвестиційної діяльності? Приведіть приклади грошових потоків, пов'язаних з інвестиційною діяльністю.
25. У чому суть фінансової діяльності? Приведіть приклади грошових потоків, пов'язаних з фінансовою діяльністю.
26. У чому суть прямого й непрямого методу складання звіту про рух грошових коштів? Які переваги й недоліки використання кожного з них?
27. У чому суть нетто-методу подання даних про рух грошових коштів?
28. Чи знаходить відбиття у звіті про рух грошових коштів результати надзвичайних подій?

Ситуація 1

Протягом 2012 року компанія «Сіті» змінила облікову політику щодо обліку витрат на розробки, безпосередньо пов'язані з роботою виробничої лабораторії. У попередні роки компанія «Сіті» капіталізувала такі витрати. Тепер компанія вирішила відображати витрати на розробки як витрати звітного періоду, а не капіталізувати їх.

Керівництво вважає, що нова політика краще, оскільки приведе до прозорого відбиття фінансових витрат і погодженості з місцевою галузевою практикою, що робить звіти компанії більше порівнянними.

Залишок капіталізованих витрат на розробку на початок 2012 р. становив \$2000. Компанія капіталізувала витрати на розробки в 2012 році в сумі \$5000 і \$9000 витрат протягом періоду до 2013 р.

Амортизація даних витрат на розробки виробничої лабораторії склала в період до 2012 р. \$500 і в 2012 р. - \$1200. Амортизація за 2012 р. не нараховувалася, оскільки витрати на розробки враховувалися відповідно нової облікової політики. Звіт про сукупний дохід в 2012 р. містить наступні показники (табл. 1):

Таблиця 1 - Звіт про сукупний дохід компанії «Сіті» за 2012 р.

Статті	Сума, \$
Доходи	151 000
Витрати	110 000
Прибуток до оподаткування	41 000
Податок на прибуток	10 260
Прибуток	30 750

Нерозподілений прибуток на початок 2011 р. був \$20000, а на кінець цього року - \$50750. Ставка податку на прибуток в 2011-2012 роках була 25%. Компанія «Сіті» має акціонерний капітал у сумі \$50000. Інших статей власного капіталу, крім нерозподіленого прибутку, немає. В облікових регістрах компанії за 2012 р. відбиті наступні показники (табл. 2).

Відбити ретроспективне використання змін облікової політики щодо витрат на розробки у звітності компанії «Сіті».

Таблиця 2 - Виписка з облікових реєстрів компанії «Сіті» за 2012 р.

Показники	Сума, \$
Доходи	170 000
Витрати	110 000
Прибуток до оподаткування	60 000
Податок на прибуток	15 000
Прибуток	45 000

Ситуація 2

Компанія «Омега» становить звітність за 2012 р., дата затвердження звітності 20 квітня 2013 р. Є наступна інформація:

1. 15 травня 2013 р. один з дебіторів компанії був визнаний банкрутом. Його заборгованість у сумі 15000 грн. включена в заборгованість за станом на звітну дату.

2. Наприкінці року в запаси підприємства були включені деталі вартістю 3000 грн. 20 лютого 2013 р. ці деталі були реалізовані за 2500 грн.

3. 1 квітня 2013 р. компанія випустила в обіг додаткові акції в сумі 230000 грн.

4. 10 січня 2013 р. пожежею була знищена будова складу. Балансова вартість його становила 35000 грн. Страхова компанія пообіцяла виплатити страхову суму.

5. У лютому 2013 р. були оголошені дивіденди за результатами роботи за 2012 р.

6. У лютому 2013 р. було встановлено, що частина запасів на суму 15000 грн. на віддаленому складі ніколи не включалася в дані фінансової звітності у зв'язку недбалістю працівників.

Укажіть, яким образом вище перераховані події знайдуть своє відбиття у фінансовій звітності компанії.

Література [3; 4; 7]

Тема 3. Подання фінансової звітності

Питання для розгляду:

1. Яка мета МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках і помилки»? Яка сфера його застосування?

2. Який стандарт установлює вимоги до розкриття інформації про облікову політику?

3. У яких випадках допускається зміна облікової політики?

4. Яку інформацію про зміну облікової політики варто розкривати у фінансовій звітності відповідно до МСБО 8?

5. Як варто виправляти помилки попереднього періоду?

6. Які помилки вважаються істотними?

7. Яку інформацію про помилки попереднього періоду варто розкривати у фінансовій звітності?

8. У яких випадках варто використовувати МСБО 10 «Події після дати балансу»?

9. Які події вважаються подіями після дати балансу?

10. Як варто відобразити у фінансовій звітності дивіденди, оголошені після дати балансу?

11. Яка інформація підлягає розкриттю у фінансовій звітності відповідно до МСБО10 «Події після дати балансу»?

12. Як варто надійти, якщо після дати балансу неможливо використовувати допущення про безперервність діяльності?

13. Яка сфера використання МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»?

14. Що таке валютний курс? Які види валютних курсів розглядаються МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»?
15. Що таке функціональна валюта?
16. Які статі фінансової звітності є монетарними статтями?
17. Дайте визначення операції в іноземній валюті.
18. Що таке закордонна господарська одиниця?
19. Як варто відображати операції в іноземній валюті після первинного визнання?
20. Як варто відображати на звітну дату його статі в іноземній валюті?
21. Що таке курсова різниця? У яких випадках вона застосовується?
22. Як варто відображати курсові різниці у фінансовій звітності?
23. Як варто враховувати зміни функціональної валюти?
24. Що таке валюта подання?
25. Які процедури варто використовувати для переведення статей у валюту подання звітності?
26. Які особливості переведення статей фінансової звітності закордонної господарської одиниці у валюту подання консолідованої звітності?
27. Як варто відображати кумулятивну суму курсових різниць у випадку вибуття (продажу) закордонної господарської одиниці?

Ситуація 1

Підприємство «Нейл» займається експортно-імпортними операціями.

Є наступна інформація станом на 31.12.2012 р. (курс грн. до дол. 8,0, до євро - 12,2):

- 01.03.2012 р. був отриманий 3-х літній, 15% кредит у доларах на суму 5000. Курс на момент одержання - 8,1 грн. Відсотки виплачуються один раз у рік.
  - 30.11.2012 р. були придбані товари на суму 24000 дол. Курс - 8,05. На кінець року 50% товару ще не сплачено.
  - 15.12.2012 р. отримано автомобіль вартістю 50000 євро. Курс - 2,15. Оплата буде здійснена в січні майбутнього року. Автомобіль ще не відбитий в обліку.
  - 01.12.2012 р. відвантажені товари на суму 4000 дол. За курсом 7,85. Розрахунок за товари будуть проведені в лютому шляхом взаємозаліку за надані послуги.
  - 10.10.2012 р. був перерахований за товари аванс у розмірі 6000 євро, що становить 50% вартості, курс - 12,05. Товари повністю отримані 15 грудня. Кредиторська заборгованість за отриманий товар на звітну дату ще не погашена.
- Показати, як кожна операція буде відбита у фінансовій звітності підприємства на 31.12.2012 р.

Література [4; 8-10]

Тема 4. Матеріальні та нематеріальні активи

Питання для розгляду:

- Які критерії визнання активом об'єкта «основних засобів»?
- Які видатки включаються в первісну вартість придбаного об'єкта?
- Які моделі оцінки після первісного визнання передбачає МСБО 16 «Основні засоби»?
- Які методи амортизації передбачені стандартом?
- Якщо припиняється активне використання об'єкта, чи припиняють його амортизувати?
- Як впливає зміна ліквідаційної вартості об'єкта основних засобів на амортизаційні відрахування?

7. У яких випадках амортизація рівняється нулю?
8. Яка інформація про основні засоби повинна розкриватися у фінансовій звітності?
9. Якими стандартами регулюються питання обліку нематеріальних активів?
10. Які умови визнання нематеріальних активів?
11. Із чого складається первісна вартість нематеріального активу, отриманого окремо від інших активів?
12. Яка первісна оцінка нематеріального активу, отриманого при об'єднанні бізнесу?
13. Як оцінюють нематеріальні активи, створені підприємством? Які особливості оцінки веб-сайту, створеного підприємством?
14. Що означає зменшення корисності нематеріального активу?
15. Як визначається фінансовий результат від вибуття об'єктів нематеріальних активів?
16. Якими методами амортизується вартість нематеріального активу?
17. Яким критеріям класифікації повинні відповідати активи, щоб їх можна було віднести до непоточних активів для продажу згідно МСФО 5?
18. Що таке ліквідаційна група?
19. По якій оцінці варто відображати непоточні активи для продажу у фінансовій звітності?
20. Якщо актив більше не входить у ліквідаційну групу для продажу, то як його варто оцінювати?
21. Чи амортизуються непоточні активи для продажу?
22. Що таке припинена діяльність?
23. Яку інформацію про непоточні активи для продажу й припиненої діяльності варто розкривати у фінансовій звітності?
24. Як визначити вартість об'єкта оренди на початок строку оренди?
25. Із чого складається орендна плата при фінансовій і операційній оренді?
26. Що таке мінімальні орендні платежі?
27. Якщо оренда охоплює землю й спорудження, то як розподіляються мінімальні орендні платежі?
28. Хто й відповідно до якого періоду розраховує амортизацію активу при різних видах оренди?
29. Що таке гарантована ліквідаційна вартість? Що таке негарантована ліквідаційна вартість?
30. Чи варто переглядати ліквідаційну вартість, якщо вона не гарантована?
31. Що таке непередбачена орендна плата?
32. Як визначити дохід від продажу активу з наступним його одержанням у фінансову оренду?
33. Яка інформація про орендні операції підлягає розкриттю у фінансовій звітності орендаря?
34. Яка інформація про орендні операції підлягає розкриттю у фінансовій звітності орендодавця?
35. Що таке інвестиційна нерухомість?
36. У якому випадку інвестиційну нерухомість потрібно визнавати активом?
37. Як оцінюють інвестиційну нерухомість при первісному визнанні?
38. Як потрібно оцінювати інвестиційну нерухомість після її визнання?
39. Коли потрібно припинити визнання інвестиційної нерухомості як актив?
40. Яку загальну інформацію про інвестиційну нерухомість потрібно розкривати у фінансовій звітності?
41. Що таке знецінення активу? Як визначають збиток від знецінення активу?
42. Що є основою для оцінки майбутніх грошових потоків, які очікуються від активу?

43. Який порядок визнання збитку від знецінення активу?
44. Що таке корпоративні активи?
45. Яку інформацію й у якому розрізі потрібно розкривати щодо знецінення активів або одиниць, які генерують грошові потоки?
46. На які запаси не поширюється дія МСБО 2 «Запаси»?
47. Що відноситься до запасів? При яких умовах запаси зізнаються активами?
48. У яких випадках запаси зізнаються видатками періоду?
49. Що включають у видатки на придбання запасів?
50. Що таке змінні виробничі накладні видатки?
51. Які витрати відносять до постійних виробничих накладних видатків?
52. Як визначають величину постійних накладних видатків, розподілених на кожну одиницю виробництва? Як вони впливають на фінансову звітність?
53. Як визначаються нерозподілені виробничі накладні видатки? Як вони списуються?
54. Які методи оцінки запасів застосовуються при їхньому вибутті?
55. Чи можна використовувати різні методи оцінки для різних видів запасів?
56. Яка інформація про запаси підлягає розкриттю у фінансовій звітності?

Ситуація 1

Компанія "Вест" 2 січня 2010 уклала угоду про оренду встаткування в компанії "Вектор", що придбала його за \$ 100000. Строк корисної експлуатації встаткування 5 років, ліквідаційна вартість рівняється нулю. Строк оренди 4 роки, мінімальні орендні платежі становлять \$ 29340 за рік. Ставка орендного відсотка, яким користувався орендодавець для визначення суми орендної плати рівняється 12 %, найпоширеніша ставка відсотка банку для одержання кредиту становить 10 %. Амортизація нараховується прямолінійним методом. Одержання права на придбання активу після закінчення строку оренди або перехід права власності до орендаря не передбачені.

Завдання:

1. Визначити вид оренди за ознаками, зазначеним у МСБО 17 "Оренда".
2. Визначити дисконтовану вартість мінімальних орендних платежів і оцінку, по якій устаткування буде відбито в обліку. Пояснити, як впливає порядок розрахунків по орендних платежах (наприкінці або на початку звітного періоду на їхнє відбиття в обліку орендаря).
3. Скласти розрахунок орендних платежів за весь період оренди встаткування кумулятивним і актуарним методом:
  - по платежах на початок звітного періоду;
  - по платежах на кінець звітного періоду.

Ситуація 2

Перед класифікацією активів як таких, що втримуються для продажу, їхня балансова вартість становила наступну величину: фінансові активи - 4000, запаси - 9300, основні кошти - 96000 (у тому числі переоцінені 40000, непереоцінені - 56000), гудвіл - 5000. Справедлива вартість ліквідаційної групи на дату класифікації склала 107000 гр. од.

На яку суму змінилася балансова вартість гудвіла після розподілу збитку від зменшення корисності активів ліквідаційної групи?

Ситуація 3

Залишки запасів підприємства "Камея" станом на 01.01.2013 р. становили \$ 43500. За звітний період було куплено товарів на \$ 87000 і виробничі видатки склали \$ 95000.

За результатами інвентаризації залишки запасів на складі підприємства становлять \$ 28000.

Крім цього є наступна інформація:

1. Запчастини, собівартість яких становить \$ 15000, можуть бути реалізовані за \$ 16000 і втрати на реалізацію складуть \$ 2000.

2. На умовах комісійного продажу на складі комісiонера перебувають товари, не реалізовані на звітну дату на суму \$ 5000.

3. 15 січня 2014 р. у результаті аварії частина товарів загальною вартістю \$13000 була ушкоджена й, на думку експертів, її можлива ціна реалізації за мінусом видатків на реалізацію складе не більше \$ 10000.

4. У грудні покупцеві були відвантажені товари собівартістю \$ 23000, за умовами договору покупець має право повернути товар протягом 3-х місяців після відвантаження.

Визначите вартість запасів підприємства "Камея" станом на 31.12.2013 р.

Література [4; 12-14]

Змістовий модуль 2. Підготовка та визначення основних елементів фінансових звітів згідно міжнародних стандартів

Тема 5. Забезпечення, непередбачені зобов'язання і активи, виплати працівникам та програми пенсійного забезпечення

Питання для розгляду:

1. Що таке забезпечення? Чим воно принципово відрізняється від інших зобов'язань?

2. Які види забезпечень Ви знаєте?

3. Що таке конструктивне зобов'язання? Чим воно відрізняється від юридичного зобов'язання?

4. Які умови визнання забезпечень?

5. Як первісно оцінюються забезпечення? Які фактори повинні бути враховані при первісній оцінці?

6. Як впливає ризик на величину забезпечення? Чи змінюється первісна оцінка забезпечень?

7. Чи впливають події після дати балансу на оцінку забезпечень?

8. Якщо більше немає необхідності погашати зобов'язання, під яке створювалося забезпечення, як слід вчинити із забезпеченням?

9. Якими записами слід відображати створення забезпечення, зміну його оцінки на звітну дату, використання і списання?

10. Чи можна капіталізувати витрати, визнані в момент створення забезпечення?

12. Що таке реструктуризація? Наведіть приклади подій, які можуть призвести до реструктуризації.

12. За яких умов визнають забезпечення витрат на реструктуризацію?

13. У якому випадку рішення про реструктуризацію, прийняте на звітну дату, не створює конструктивне зобов'язання?

14. У чому особливості оцінки забезпечення витрат на реструктуризацію?

15. Що таке обтяжливий контракт?

16. У яких випадках створюють забезпечення витрат по обтяжливих контрактах?

17. Що таке непередбачені зобов'язання? Як їх слід визнавати?

18. За яких умов непередбачене зобов'язання може бути визнано забезпеченням?

19. Коли (у яких випадках) розкривається інформація про непередбачені зобов'язання?

20. Що таке непередбачений актив? У яких випадках виникають непередбачені активи?
21. Які особливості оцінки непередбачених активів?
22. Що можна сказати про визнання непередбачених активів? В яких випадках слід розкривати інформацію про непередбачені активи?
23. Які категорії виплат працівникам Ви знаєте?
24. Що таке компенсації за відсутність?
25. За яких умов можлива достовірна оцінка зобов'язання щодо програм розподілу прибутку чи преміювання?
26. Які передбачені виплати по закінченні трудової діяльності?
27. Який метод застосовується при оцінці теперішньої вартості зобов'язання за визначеними виплатами та пов'язаної з ними вартості поточних послуг?
28. Які Ви знаєте актуарні припущення?
29. З чого складається дохід від активів програми?
30. Як визначаються актуарні прибутки та збитки?
31. Яка інформація щодо програм виплат по закінченні трудової діяльності підлягає розкриттю у фінансовій звітності?
32. З чого складаються виплати працівникам при звільненні?
33. Які види програм пенсійного забезпечення Ви знаєте?
34. Яку інформацію повинен містити звіт програми пенсійного забезпечення з визначеним внеском?
35. З чого складається звіт програми пенсійного забезпечення з визначеною виплатою?
36. Що таке чисті активи, наявні для виплат?
37. Що таке актуарна теперішня вартість обіцяних пенсій?
38. Як визначається актуарна теперішня вартість обіцяних пенсій?
39. Яка інформація щодо програм пенсійного забезпечення підлягає розкриттю у фінансовій звітності?

Ситуація 1

Компанія «АВВА» повинна усунути серйозну аварію електронного обладнання на важливій ділянці підприємства, яке вона збудувала для споживачів. Якщо обладнання буде відремонтоване з першої спроби, вартість ремонту ймовірно складе €800. Якщо буде потрібна друга спроба, вартість ремонту ймовірно складе лише €400, оскільки велику частину дослідної роботи вже зроблено. Однак, якщо буде потрібна третя спроба, вартість ремонту ймовірно складе €1,400, оскільки буде потрібна заміна усіх частин.

На основі минулого досвіду зроблено оцінку, згідно з якою ймовірність відремонтувати обладнання з першої спроби складає 70%. Існує 90% ймовірність того, що обладнання може бути відремонтоване упродовж двох спроб і, фактично, упевненість у тому, що знадобиться не більше трьох спроб для того, щоб досягти успішного результату.

Треба оцінити очікувану вартість, яка може бути забезпечена.

Ситуація 2

Компанія займається видобутком руди. На початку 2012 р. був розпочатий видобуток на новому родовищі. Планується добути 6,5 млн. тонн руди за 4 подальших роки (1 млн. т. р в перший, 2 млн.т. у другий і третій і 1,5 млн.т в останній рік) після чого в компанії зобов'язання привести в належний стан територію, за попередніми оцінками витрати на відновлення території складуть \$ 600 тис. Для видобутку було придбано устаткування вартістю \$ 30 млн. В кінці періоду видобутку очікується, що витрати на виведення експлуатації складуть \$ 5 млн. Ставка дисконтування складає для компанії 15%.

Визначити, яким чином дана подія буде відображена у фінансовій звітності підприємства на кінець 2012-2014 р.

Ситуація 3

Працівник поступає на роботу на підприємство 01.01.2012 р.; очікується, що він вийде на пенсію 31.12.2014 р. Програма пенсійного забезпечення з визначеною виплатою підприємства передбачає пенсію з часу виходу працівника на пенсію до його смерті. Рекомендації актуаріїв полягають в тому, за очікуванням, працівник отримуватиме нараховану пенсію протягом 9 років після виходу на пенсію. Пенсійні зобов'язання, нараховані за кожний додатковий рік надання послуг, дорівнюють € 7268.

Ігноруючи ймовірність того, що працівник може залишити роботу раніше чи пізніше, обчисліть витрати, які слід навести у звіті про прибуток або збиток (вартість поточних послуг та витрати на відсотки), та зобов'язання, які слід навести у звіті про фінансове становище (балансі) протягом трьох наступних років до 31 грудня 2014 р.

Припускається, що ставка дисконту становить 10% (припустіть, що ви зробили інвестиції в облігації високої якості з низьким ризиком, які приносять 10% річних).

Література [4; 12-14]

Тема 6. Фінансові інструменти та платіж на основі акцій

Питання для розгляду:

1. Дайте визначення фінансового інструменту.
2. Які міжнародні стандарти визначають порядок визнання, оцінки і розкриття інформації про фінансові інструменти?
3. Які категорії фінансових інструментів передбачені стандартами?
4. Які фінансові інструменти називають похідними? Що таке вбудовані похідні інструменти?
5. У яких випадках фінансовий актив і фінансове зобов'язання слід визнавати у звіті про фінансове становище (балансі)?
6. Коли слід припиняти визнання фінансового активу?
7. Коли слід припиняти визнання фінансового зобов'язання?
8. Як слід оцінювати фінансові інструменти у момент їх первісного визнання?
9. Як оцінюють фінансові активи після їх первісного визнання? Які види оцінки фінансових активів Ви знаєте?
10. Як оцінюють фінансові зобов'язання після їх первісного визнання?
11. Як слід відобразити прибуток або збиток від зміни справедливої вартості фінансових інструментів?
12. Що таке хеджування? З якою метою його здійснюють?
13. Дайте визначення інструменту хеджування.
14. Дайте визначення об'єкта хеджування.
15. Як необхідно обліковувати хеджування справедливої вартості?
16. Як слід обліковувати хеджування грошових потоків?
17. Як слід обліковувати хеджування чистих інвестицій в закордонну господарську одиницю?
18. Що таке ефективне хеджування?
19. Як слід класифікувати фінансові інструменти при їх представленні у звіті про фінансове становище (балансі)?
20. Що таке складні фінансові інструменти?

21. Як слід класифікувати і оцінювати компоненти складного фінансового інструменту?
22. Як слід обліковувати і відображати у фінансовій звітності власні викуплені акції?
23. Як слід відображати у фінансовій звітності відсотки, дивіденди, прибутки і збитки, пов'язані з фінансовими інструментами?
24. У яких випадках допускається взаємозалік фінансового активу і фінансового зобов'язання і відображення згорнутого сальдо у звіті про фінансове становище (балансі)?
25. Яку інформацію про фінансові інструменти слід розкривати у фінансовій звітності?

Ситуація 1

Впродовж звітного періоду компанія "Інвестор" придбала наступні фінансові активи:

1. Акції компанії "Світ" на суму \$50000 з метою наступного перепродажу, яка прийняла рішення обліковувати за справедливою вартістю з віднесенням змін на прибуток/збиток. Справедлива вартість акцій на кінець періоду склала \$45000.
2. Акції компанії "Місяць" на суму \$30000 і враховує їх як ті, що є в наявності для продажу. Справедлива вартість на кінець звітного періоду складала \$33000. Окрім цього, компанія перерахувала належні дивіденди в сумі \$2000.

Відобразити дані операції у фінансовому обліку і звітності підприємства на дату звітності.

Ситуація 2

1 січня 2013 року компанія випустила облігації номінальною вартістю \$50000. Облігації були розміщені з 16 % дисконтом від номіналу, окрім цього витрати на випуск склали \$ 2000. По облігаціях виплачуються 31 грудня кожного року 5 % від номіналу.

Облігації мають бути погашені через 5 років з премією \$4611. Ефективна відсоткова ставка складає 12 %.

Відобразити, яким чином дана облігація буде представлена у фінансовій звітності підприємства на 31.12.2013 р.

Ситуація 3

Компанія планує здійснити значну інвестицію в акції в Європі до кінця 2013 року. За останніми даними вартість даної інвестиції дорівнює 230 млн євро, кошти необхідно мати 31 березня 2013 року. Проте на момент звітної дати компанія ще не уклала договір на купівлю акцій.

Компанія має намір забезпечити дану інвестицію в доларах США. Тому 31 серпня 2013 року компанія уклала договір на купівлю 230 млн євро за \$280 млн з датою постачання 30 березня 2013 року. 31 грудня 2013 року обмінний курс був такий, що даний договір був прибутковим для компанії і його справедлива вартість склала \$1500 тис.

Покажіть, як інвестиції в акції і договір на купівлю валюти будуть включені в звіт про фінансовий стан компанії на 31 грудня 2013 року. Вкажіть, як будь-яка зміна в балансовій вартості буде відображена в звіті про зміни в капіталі і (або) в звіті про сукупний дохід за рік до 31 грудня 2013 року. Вам слід робити посилання на відповідний МСФЗ, де це необхідно.

Література [4; 15]

Тема 7. Доходи, витрати і податки на прибуток

Питання для розгляду:

1. Що таке дохід?
2. Положення яких стандартів поширюються на дохід?
3. Що таке відсотки, роялті, дивіденди? Що об'єднує ці категорії?
4. На який дохід не поширюється дія МСБО 18 "Дохід"?
5. Що спільного між МСБО 18 "Дохід" та МСБО 11 "Будівельні контракти"?
6. Яка вартість застосовується для оцінки доходу?
7. Який дохід визнається у випадку наявності різниці між справедливою і номінальною сумою зустрічної компенсації?
8. У яких випадках застосовується умовна відсоткова ставка?
9. Які ставки найбільш чітко визначають умовну ставку?
10. Чи виникає і визнається дохід у випадку, якщо товари і послуги обмінюються на товари і послуги, аналогічні за характером і величиною?
11. Яким чином визначається сума доходу у випадку, якщо товари і послуги продаються чи обмінюються на неподібні товари і послуги?
12. Що є доходом в агентських угодах?
13. Назвіть критерії визнання доходу від продажу товарів.
14. Назвіть критерії визнання доходу від наданих послуг.
15. У чому полягає суть методу "відсотка завершеності"?
16. У яких випадках підприємство, звичайно, здатне здійснити достовірну оцінку результату операції?
17. Назвіть методи, які можуть бути використані для достовірної оцінки виконаної роботи. Дайте їм оцінку.
18. Чому аванси і проміжні платежі не можуть бути використані підприємством для оцінки виконаної роботи?
19. Яким чином визнається дохід, коли послуги надаються невизначену кількість разів на протязі визначеного проміжку часу?
20. Яким чином визнається дохід, коли результат операції, що передбачає надання послуг, не може бути оцінений достовірно?
21. Назвіть критерії визнання доходу, що виникає від використання іншими підприємствами його активів
22. Поясніть взаємозв'язок операцій визнання доходу і оцінки активів.
23. У якому фінансовому звіті відображається дохід?
24. Яка сфера застосування МСБО 23 "Витрати на позики"?
25. Що таке витрати на позики?
26. Що таке кваліфікований актив?
27. Які підходи до обліку витрат на позики передбачає МСБО 23 "Витрати на позики"?
28. Що таке капіталізація витрат на позики?
29. Які витрати на позики безпосередньо зв'язані з кваліфікованим активом?
30. Що таке ставка капіталізації?
31. Коли слід починати капіталізацію витрат на позики?
32. У яких випадках капіталізація витрат на позики не призупиняється?
33. Як слід припиняти капіталізацію витрат на позики?
34. Яку інформацію слід розкривати у фінансовій звітності згідно МСБО 23 "Витрати на позики"?
35. Яка сфера застосування МСБО 12 "Податки на прибуток"?
36. Дайте визначення понять "бухгалтерський прибуток", "оподатковуваний прибуток", "поточні податки"?
37. Що таке податкова база активу чи зобов'язання? Як її визначають?

38. Що таке тимчасові різниці?
39. Що таке витрати по сплаті податку на прибуток?
40. Що таке відстрочені податкові активи і відстрочені податкові зобов'язання?
41. Який порядок визнання поточних податкових зобов'язань і активів?
42. У якому випадку поточний і відстрочений податок на прибуток слід визнавати у складі власного капіталу?
43. Як слід відображати податкові активи і податкові зобов'язання у звіті про фінансове становище (балансі)?
44. Коли слід здійснювати взаємозалік поточних податкових активів і поточних податкових зобов'язань?
45. Коли слід здійснювати взаємозалік відстрочених податкових активів і відстрочених податкових зобов'язань?
46. Що таке потенційна звичайна акція?
47. Що таке розбавлення і антирозбавлення?
48. Як і з якою метою розраховують базовий прибуток на акцію?
49. Як визначають прибуток для розрахунку базового прибутку на акцію?
50. Як визначають кількість акцій з метою розрахунку базового прибутку на акцію?
51. Як і з якою метою розраховують розбавлений прибуток на акцію?
52. Що таке часовий зважений коефіцієнт?

Ситуація 1

Компанія "Будінвест" займається будівництвом, в тому числі і будівництвом котеджів. Для забезпечення загального будівництва компанія взяла кредити в банку (\$):

01.04.13 - 250000 на строк 4 роки під 15% річних;

01.10.13 - 1000000 на термін 1 рік під 20% річних;

01.12.13 - овердрафт в розмірі 150000 під 25% річних, погашений 31.12.09 р.

Крім цього, компанія придбала 02.01.09 р. на умовах фінансової оренди обладнання, спеціально призначене для будівництва котеджів, відсотковий платіж за рік по якому склав \$ 20000, а вартість обладнання \$ 160000.

Загальні витрати з будівництва котеджів за звітний рік склали (\$): 1 лютого - 800000; 1 квітня-1300000; 1 жовтня - 560000; 1 грудня -350000.

Розрахувати суму витрат на позики, які повинні бути капіталізовані за станом на 31.12.13 р.

Ситуація 2

Відобразити дані операції по реалізації у фінансовій звітності за рік, що закінчився 31.12.2013 р.

Компанія "Сатурн" у 2013 році здійснила крім усього іншого наступні операції по реалізації:

1. 1 листопада був реалізований товар на суму \$ 25000. За умовами контракту компанія покупець має право повернути проданий товар на протязі 3 місяців з дати продажу. Поки що повернення товару на кінець звітного періоду не було.

2. 30 червня було продано устаткування на суму \$ 300000. У вартість продажу включена вартість гарантійного обслуговування на протязі 2-х років з моменту реалізації. Собівартість обслуговування устаткування в рік складає 15000. Валовий прибуток підприємства складає 20 %.

3. Запас деревини термін витримки якою складає 1 рік (при необхідних технологічних нормативах 3 роки) був проданий 1 вересня обслуговуючому банку за собівартістю \$ 120000. Компанія зобов'язана за договором викупити, а банк продати дану деревину через рік. Вартість викупу деревини складе ціну первинного продажу з врахуванням нарахованих відсотків за ставкою 10 %.

4.1 травня було здійснено постачання товарів покупцеві на умовах відстрочення платежу на 12 місяців. Покупець за договором зобов'язаний заплатити \$ 40000. Процентна ставка складає 10 %.

5. Компанія - покупець заплатила за постачання товару \$ 10000 авансом 1 грудня. Постачання буде здійснено відповідно до договору 15 січня.

6. Компанія "Експерт" відвантажила товар іноземному покупцеві 20 грудня на суму \$ 80000. Право власності переходить покупцеві відповідно до договору у момент перетину кордону. Згідно первинним документам, перетин кордону стався 5 січня 2014 р.

Ситуація 3

1) 01.01.2013 року компанія "Янг" зареєструвала і випустила в обіг 2000 тис. простих іменних акцій номінальною вартістю 1 грн., які були повністю реалізовані.

2) 01.05.13 р. 500 тис. акцій були викуплені по ціні 0,5 грн. за акцію.

3) 01.07.13 р. 300 тис. акцій були перепродані по ціні 1,2 грн. за акцію.

4) 01.12.13р. була здійснена додаткова емісія акцій в розмірі 1000 тис.шт. по ціні 1 грн.

Прибуток після податків становить 120000 грн.

Розрахувати базову прибутковість на акцію за рік на 31.12.2013 р.

Література [4-6]

Тема 8. Зв'язані сторони і консолідована звітність

Питання для розгляду:

1. Яка компанія вважається асоційованою?
2. Які ознаки визначають наявність істотного впливу?
3. Який відсоток акцій, що володіють правом голосу об'єкта інвестування, є, частіше всього, критерієм істотного впливу?
4. У чому суть методу участі в капіталі?
5. У яких випадках метод участі в капіталі не застосовується?
6. У чому суть методу обліку за собівартістю? У яких випадках він застосовується?
7. Що таке окрема фінансова звітність?
8. У яких випадках складається окрема фінансова звітність інвестора?
9. Який метод застосовується для оцінки інвестиції в асоційовану компанію в консолідованій фінансовій звітності?
10. Яку інформацію слід розкривати у фінансовій звітності інвестора?
11. Що таке об'єднання бізнесу?
12. Дайте визначення контролю.
13. Які ознаки наявності контролю?
14. Яка компанія вважається материнською?
15. Яка компанія вважається дочірньою?
16. За яким методом обліковують об'єднання бізнесу?
17. Які складові визначають вартість об'єднання бізнесу?
18. Як визначається вартість об'єднання бізнесу, якщо процес об'єднання бізнесу включає більш як одну операцію обміну?
19. Яким чином визначається справедлива вартість компенсації, переданої в обмін на контроль над придбаним підприємством?
20. У чому суть розподілу вартості об'єднання?
21. Що таке частка меншості?
22. Як визначається частка меншості?

23. Що таке гудвіл? Як він розраховується?
24. Як враховується гудвіл у консолідованій звітності?
25. Що таке негативний гудвіл?
26. У чому суть поетапного придбання?
27. Яка інформація про об'єднання бізнесу повинна розкриватися покупцем?
28. Що таке консолідовані фінансові звіти?
29. Дайте визначення групи.
30. У яких випадках материнська компанія звільняється від надання консолідованих фінансових звітів?
31. Звіти яких дочірніх компаній не включаються до консолідованої фінансової звітності?
32. Чи виключається з консолідації дочірнє підприємство на тій підставі, що його діяльність відрізняється від діяльності інших підприємств, які входять до складу групи?
33. Чи виключається з консолідації дочірнє підприємство на тій підставі, що інвестором виступає організація венчурного капіталу чи подібний 1. суб'єкт господарювання?
34. Коли материнська компанія втрачає контроль над дочірньою?
35. У чому суть процесу консолідації фінансових звітів групи?
37. Який метод застосовується материнською компанією для оцінки інвестицій в дочірнє підприємство в консолідованих фінансових звітах?
38. Яку інформацію слід розкривати у консолідованих фінансових звітах?
39. Хто є інвестором у спільну діяльність?
40. Дайте визначення спільного контролю.
41. Дайте визначення контролюючого учасника.
42. Назвіть форми спільної діяльності.
43. У чому суть спільно контрольованих операцій?
44. Що слід визнавати контролюючому учаснику у своїх фінансових звітах при спільно контрольованих операціях?
45. У чому суть спільно контрольованих підприємств?
46. Які методи використовує контролюючий учасник при визнанні своєї частки участі у спільно контрольованому суб'єкті господарювання?
47. У чому суть методу пропорційної консолідації?
48. У чому суть методу участі в капіталі?
49. Як відображає свою частку у спільному підприємстві у своїй фінансовій звітності інвестор, який не здійснює спільний контроль?
50. При якому типі спільної діяльності кожний контролюючий учасник використовує свої власні активи?
51. Яку інформацію слід розкривати у звітності про спільну діяльність?
52. Які сторони вважаються зв'язаними?
53. Які цілі розкриття інформації про зв'язані сторони?
54. Чи впливає наявність операцій між зв'язаними сторонами на розкриття відносин між ними у фінансовій звітності? Наведіть приклади операцій, які підлягають розкриттю при здійсненні цих операцій зі зв'язаною стороною
55. У яких звітних формах відображається інформація про операції між зв'язаними сторонами?
56. Для чого складається звітність за сегментами?
57. Яким стандартом регулюється порядок складання звітності за сегментами?
58. Що таке операційні сегменти?
59. Які види операційних сегментів Ви знаєте?
60. Розкрийте порядок оприлюднення сегментної інформації.

Ситуація 1

У січні 2013 р. корпорація "Кока-Кола" придбала 40000 (40 %) простих акцій корпорації "Аква", сплативши 800000 грош. од. Гудвіл та інші витрати, зв'язані з інвестицією, відсутні. Корпорація "Кока-Кола" здійснює істотний і вплив на корпорацію "Аква". На протязі 2013 р. корпорація "Аква" відобразила прибуток 200000 грош. од. і сплатила дивіденди 80000 грош. од. В січні 2014 р. корпорація "Кока-Кола" продала 5000 акцій за 125000 грош. од.

Який залишок на рахунку «Інвестиції» буде відображено в балансі після реалізації акцій?

Ситуація 2

Корпорація "Сатурн" випустила прості акції в обмін на прості акції корпорації "Альянс" при об'єднанні бізнесу. На дату об'єднання корпорація "Сатурн" мала землю з балансовою вартістю 480000 грош. од. і справедливою вартістю 620000 грош. од. Корпорація "Альянс" мала землю з балансовою вартістю 170000 грош. од. і справедливою вартістю 190000 грош. од.

Яку суму слід відобразити по статті "Земля" в консолідованому балансі, підготовленому на дату об'єднання?

Ситуація 3

ПАТ "Лайт" є стійкою промисловою компанією. 70% її капіталу належить компанії "Будінвест". За 2013 рік ПАТ "Лайт" здійснила деякі господарські операції:

1. В січні 2013 року ПАТ "Лайт" придбало велику партію обладнання в компанії "Лізинг" на умовах лізингу. Лізингові платежі за умовами договору повинні здійснюватись протягом 10 років з дати придбання.

2. ПАТ "Лайт" в лютому 2013 р. оголосило конкурс на вибір підрядника для будівництва нової будівля ремонтного цеху. Конкурс виграла компанія, більша частина якого належить дружині основного акціонера компанії "Будінвест".

3. В червні 2012 року ПАТ "Лайт" застрахувало свої автомобілі в страховій компанії "Оранта". Дочка комерційного директора ПАТ "Лайт" є страховим агентом даної страхової компанії, але в укладенні даного договору участі не брала.

4. В серпні 2013 року ПАТ "Лайт" виграло тендер на отримання державного замовлення на здійснення транспортних перевезень протягом 2014 року. Виконання договору дозволить збільшити виручку компанії більше, ніж в два рази.

Яка інформація підлягає розкриттю у відповідності з вимогами МСБО 24

Література [4; 15]

3. Рекомендована література

Основна:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV (Редакція станом на 15.10.2014) [Електронний ресурс] <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

2. Стратегія застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні / Розпорядження КМУ від 24 жовтня 2007 р. № 911-р.

3. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник / Ф.Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф. Ф. Бутиця. - 8-ме вид., доп. і перероб. - Житомир: ПП "Рута", 2009. -912 с.

4. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту [Текст] : навч. посібник / М. П. Войнаренко, Н. А. Пономарьова, О. В. Замазій. - Київ : Центр учбової літ-ри, 2010. - 488 с.
5. Скирпан О.П. Фінансовий облік : навчальний посібник / О.П. Скирпан, М.С. Палюх М.С. – Т.: ТНЕУ, 2008. – 407 с.
6. Воронко Р.М. Облік у зарубіжних країнах: Навчальний посібник. / Р.М. Воронко – Львів: ”Магнолія 2006”, 2009. – 744 с.
7. Палий В.Ф. Международные стандарты учета и финансовой отчетности: Учебник / В.Ф. Плаий – 3-е изд., испр. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2008. – 512 с.

Додаткова:

8. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі : практичний посібник / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко – К.: Лібра, 2004. – 880 с.
9. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2001: зміни та доповнення. /Перекл. з англ. за ред. С.Ф.Голова. - К.: Федерація професійних бухгалтерів України, 2001. – 224 с.
10. Малышкин А. И. Финансовая отчетность предприятия: Международные и национальные стандарты : учеб. пособие / А. И. Малышкин. - Суми : Университетская книга, 2001. - 157 с.
11. Губачова О.М. Облік у зарубіжних країнах: підручник / О.М. Губачова, С.І. Мельник – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 432 с.
12. Цал-Цалко, Ю. С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз [Текст] : навч. посібник / Ю. С. Цал-Цалко. - 2-е вид., перероб. і доп. - К. : ЦУЛ, 2002. - 360 с.
13. Пилипенко І.І. Стандарти аудиту та етики : навч. посіб. / І.І. Пилипенко, О.Ю. Редько – К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство, 2007. – 277 с.
14. Рожнова О.В. Международные стандарты бухгалтерского учета и финансовой отчетности : учебное пособие для вузов. / О.В. Рожнова. - Издание второе, переработанное и дополненное. – М.: Издательство «Экзамен», 2003. – 256 с.
15. Ковальов, В.В. Корпоративні фінанси та облік: поняття, алгоритми, показники: навч. посібник / В. В. Ковальов, Віт. В. Ковальов. - Ч.1 - М.: Проспект, КНОРУС, 2010. - 768 с.

Інформаційні ресурси

1. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_010 Міжнародні стандарти фінансової звітності редакція на 12.03.2013
2. www.ukrpravo.com – Законодавство України

3. www.finance.com.ua – Український фінансовий портал «Фінанси України»
4. www.conculing.ru – проблеми обліку та аналізу
5. www.economics.com.ua – економічна бібліотека
6. www.minfin.gov.ua – Міністерство фінансів України
7. www.cfin.ru/ - корпоративні фінанси
8. www.smida.gov.ua – фінансова звітність акціонерних товариств
9. www.ifrs.org - офіційний сайт Ради по міжнародним стандартам фінансової звітності
10. www.msfo-practice.ru - електронний журнал «МСФО на практиці»
11. www.msfo.su - консультаційна група по міжнародним стандартам
12. www.msfo-mag.ru - інформація про практичне застосування МСФЗ
13. www.ifrs-professional.com - онлайн школа навчання спеціалістів по МСФЗ